

GAMTINĖS APLINKOS PAŽINIMO UGDYMAS TAIKANT PATYRIMINES VEIKLAS: IKIMOKYKLINIO UGDYMO PEDAGOGŲ PATIRTIS

Živilė Jonikienė¹

1 Kėdainių lopšelis-darželis „Varpelis“

dr. Lina Majauskienė²

2 Kauno kolegija Higher Education Institution

V. Pavardė: dr. L. Majauskienė
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt>
E. paštas: lina.majauskiene@go.kauko.lt
Institucija: Kauno kolegija
Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas
Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis (-ys): S 007 edukologija

Tyrimo tematika, problematika, tikslas. Dėl pasikeitusių šiuolaikinio vaiko kasdienio gyvenimo sąlygų ir įpročių, didžiulės technologijų įtakos jo ir gamtos sąsajos nuolat silpsta. Tai ne tik neigiamai veikia psichinę, emocinę, fizinę vaiko būklę, bet ir pastebimas jo abejingumas gamtai, jį supančiai aplinkai. Įvairūs tyrimai rodo, kad vaikai, galintys žaisti natūralioje aplinkoje, yra sveikesni ir užaugę gerbia, tausoja aplinką. Taigi, vaikų gamtinės aplinkos pažinimo ugdymas laikytinas aktualia problema. Jai spręsti gali būti pasitelkiamas patyriminis ugdymas, kurio metu suteikiama prieiga prie įvairių natūralių medžiagų, ugdytiniai patiria įvairių išpūdžių, pojūčių, įgyja naujos patirties, mokosi apmąstyti, argumentuoti savo pastebėjimus, praplečiamas vaikų suvokimas apie gamtos objektus bei reiškinius. Tyrimo probleminis klausimas: kokia ikimokyklinio ugdymo pedagogų patirtis išryškėja taikant patyrimines veiklas vaikų gamtinės aplinkos pažinimui ugdyti? Tikslas – atskleisti ikimokyklinio ugdymo pedagogų patirtį taikant patyrimines veiklas gamtinės aplinkos pažinimui ugdyti.

Reikšminiai žodžiai: gamtinės aplinkos pažinimas, ikimokyklinio ugdymo pedagogai, patyriminės veiklos

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros analizė, apklausa žodžiu, kokybinė turinio analizė.

Rezultatai ir išvados. Mokslinės literatūros analizė atskleidė, kad ikimokykliniame ugdyme taikytinos labai įvairios patyriminės veiklos: žaidimai, stebėjimas, eksperimentai, tyrinėjimai, diskusijos, kūrybinės užduotys ir kt. Empirinio tyrimo rezultatai: patyriminės veiklos užima didelę ir svarbią vietą ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdyme, šios veiklos vaikams įdomios, formuoja smalsumą, meilę gamtai, padeda vaikui praplėsti turimą patirtį, žinias, skatina vaikus mokytis iš savo bei draugų patirties, jutimų, pamąstymų. Patyriminis ugdymas pedagogų laikomas pranašesniu už tradicinį. Organizuodami veiklas pedagogai naudoja įvairias aplinkas, keliauja už įstaigos ribų, sukuria įvairias erdves, kuriose vaikai gali savarankiškai veikti, dažnai naudoja gamtoje randamas medžiagas. Patyriminių veiklų metu pedagogai veikia kaip pagalbininkai, skatinantys vaikus veikti, o jų taikomų patyriminių veiklų įvairovė yra didelė, įskaitant ir inovatyvią STEAM metodiką.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Empirinio tyrimo metu atskleista ikimokyklinio ugdymo pedagogų patirtis taikant patyrimines veiklas gamtinės aplinkos pažinimui ugdyti patvirtina patyriminių ugdymo metodų taikymo ikimokyklinio ugdymo įstaigose svarbą. Tyrimo rezultatai leidžia formuluoti prielaidą, kad gamtinės aplinkos pažinimo tikslai ikimokyklinio ugdymo įstaigoje gali būti įgyvendinti taikant vien tik patyriminių veiklų metodą. Atskleista pedagogų patirtis pagrindžia šio metodo efektyvumą ugdant vaikų gamtos pažinimą.